

Utviklingsmidler

Sluttrapport Spør en smarting (Ref #e1035e05)

Tildelt beløp: **100 000**

Varighet: **Ettårig**

Kategori:

Opplysninger om søker

Organisasjonsnavn / nr

Ringsaker bibliotek / 864950582

2382 Brumunddal

www.ringsaker.kommune.no/biblioteket

Institusjonens leder

Ansvarlig kontaktperson (søker)

Mette Westgaard

95143340 / mwe@ringsaker.kommune.no

Mål for prosjektet

I prosjektet ville vi stimulere barns tenkning, nysgjerrighet og kritiske sans ved å gi opplæring i å stille gode spørsmål, gjennom «spørreskoler». Kunnskapen de tilegnet seg, kan de ha nytte av hele livet, men i prosjektet ble den brukt til å stille spørsmål til «smarte» foredragsholdere.

Rapportsammendrag

Prosjektrapport «Spør en smarting!»

I henhold til brev av 10. mai 2017, deres ref. 2017/80 er Ringsaker bibliotek tildelt kroner 100.000,- i støtte til prosjektet «Spør en smarting».

I prosjektet ville vi stimulere barns tenkning, nysgjerrighet og kritiske sans ved å gi opplæring i å stille gode spørsmål, gjennom «spørreskoler». Kunnskapen de tilegnet seg, kan de ha nytte av hele livet, men i prosjektet ble den brukt til å stille spørsmål til «smarte» foredragsholdere.

Prosjektet rettet seg mot barn mellom 10 og 13 år og var tredelt: en spørreskole/innføring for lærere, en spørreskole for barn og en foredragsrekke for barn med ulike faglige temaer.

Biblioteket valgte å invitere femte trinn ved tre av kommunens skoler inn i prosjektet: Moelv skole, Mørkved skole og Brøttum skole. Alle skolene var innledningsvis svært positive. Mørkved skole trakk seg på grunn av for mange andre prosjekter. Brøttum skole deltok på 1. del av «spørreskolen» med en lærer. Denne læreren ble langtidssykemeldt og skolen hadde ingen andre å sette inn i stedet. Begge avmeldingene skjedde så sent at det var vanskelig å gi tilbudet til andre skoler.

Til undervisning på spørreskolen ble Pål Brekke Indregard og Vilde Kamfjord engasjert. Pål Brekke Indregard har tidligere jobbet med filosofiske samtaler på ulike klassetrinn i kommunen. De har sammen laget et undervisningsopplegg hvor barn får verktøy til å gjennomføre et barnebokbad.

Utviklingsmidler

Sluttrapport Spør en smarting (Ref #e1035e05)

Gjennom dette har de opparbeidet god erfaring i å lage og stille gode spørsmål. De er også gode formidlere og pedagoger både til barn og voksne.

Valg av tema

Biblioteket ønsket at barna skulle bestemme hvilke tema smartingene skulle spørres om. Barnebibliotekarene besøkte alle skolene i uke 24 og 25, mens elevene gikk i 4. trinn og innhentet svar fra 264 barn og fikk en liste med 43 forskjellige emner. Etter en gjennomgang endte en med disse seks temaene: Sport, Dyr, Kjemi, Geologi, Koding/spill og Musikk/kunst.

Spørreskole

Spørreskolen ble arrangert først for lærere. 12.09.2017 var det seminar for bibliotekarer og lærere fra Moelv og Brøttum skoler med kursholder Pål Brekke Indregard. En gikk gjennom hvordan en bør tenke og stille spørsmål for å avsløre falske nyheter og informasjon. Videre tok kurset opp hvordan og hva slags spørsmål vi stiller for å finne ut mer om et gitt tema. I begge tilfeller ble praktisk arbeid brukt som metode for å lære.

Lærerne presenterte samme opplegg for klassene sine – 51 elever til sammen. Til spørreskolen for barna hadde lærerne plukket ut åtte elever som skulle være med på kurs.

Den 30.09.2017 hadde åtte elever fra Moelv skole kurs en hel skoledag. Vilde Kamfjord og Pål Brekke Indregard gikk i dybden på temaet kildekritikk og hvordan en bør spørre ut en smarting. Elevene lærte en god del av kursholderne, men de lærte også mye av hverandre i forhold til det å resonere, stille spørsmål og konkludere eller ikke kunne konkludere.

Disse elevene ble med videre til kveldsarrangementene.

Finn en smarting

I arbeidet med å finne smartinger til de ulike tema brukte biblioteket sitt eget kontaktnett, Forfattersentrum og Athenas. Honorarene varierte fra kroner null til kroner 27.000,-.

Det viste seg å være lite samsvar mellom kvalitet og pris.

Smartingene fikk spørsmålene fra barna på forhånd slik at de kunne forberede seg. De fikk også en «sjekklister» fra biblioteket slik at de tilpasset seg barnas nivå og spørsmål. De ble minnet om at det ikke var et foredrag som skulle framføres og de ble oppfordret til å lytte til barna og la de styre samtalen. Viktig var det også at de svarte på en måte som gjorde det lettere å komme med oppfølgingsspørsmål.

Smartingene som ble engasjert var:

Sport - Annette Münch, forfatter av bøker om sport, doping og aktiv innen kampsport

Kjemi - Eldrid Borgan, kjemiker og forsker

Dyr - Olav Reksen, forsker ved Norges veterinærhøgskole

Geologi - Reidar Müller, geolog og forfatter

Koding/Spill - Roger Antonsen, forsker og foreleser i matematikk

Kunst/Musikk - Frida Annevik, musiker, tekstforfatter og komponist

Gjennomføring

Alle kveldsarrangementene ble gjennomført på biblioteket i Moelv.

Elvene hadde i forkant lest hva Smartingen hadde sendt av informasjon om seg selv og sitt spesialfelt. Alle de 51 elevene laget sine spørsmål som videre ble utvalgt etter metoden de hadde lært på kurs: Stå i ring med ryggen inn mot ringen. En står i ringen og leser spørsmålene og elevene stemmer med metoden, tomme opp eller tomme ned. De spørsmålene som får flest tomme opp blir med.

De åtte elevene ble fordelt på de seks kveldene. De var to eller tre intervjuere og sammensetningen var som ulik fra gang til gang. Hver kveld var det satt opp en reserve, i tilfelle noen av de som hadde ansvar fikk forfall.

Barna hadde ansvar for å ønske velkommen og takke av smartingen og publikum.

Alle 8 barna var til stedet første kvelden. Det samme var Pål Brekke Indregard.

Han gjennomgikk hvordan barna skulle forme kvelden. De fordelte spørsmål, tipset om hvordan en oppfører seg foran publikum og hvordan en snakker med

Utviklingsmidler

Sluttrapport Spør en smarting (Ref #e1035e05)

den som er gjest og hvordan en avslutter. På forhånd hadde de fått vite hvordan en kler seg for å opptre nøytralt og ikke ta oppmerksomheten bort fra smartingen.

Dato Smarting Hvordan gikk det? Antall

7/12 Annete Münch God kontakt mellom smarting og barna. Annette dro inn barna fint inn i samtalen og gjorde at de klarte å stille oppfølgings spørsmål som ikke stod i manus. De snakket om Annettes forhold til kampsport, hvordan hun ble interessert, det historiske rundt sport og kampsport, en god del om doping. Vi oppdaget at vi hadde øvd for lite på rollen som konferansier. 32

1/2 Eldrid Borgan Møtet med Eldrid bar preg av at hun er vant med å samtale med barn. Hun var også flink til å dra elevene med i samtalen ved å stille motspørsmål og skapte rom for oppfølgings spørsmål fra barna. De fleste spørsmålene gikk på kroppens kjemi – fordøyelse og forplantning. Konferansier-rolla var fiksa på og en kunne se at barna hadde lært av første arrangement. De henvendte seg direkte til både publikum og Eldrid Borgan 27

1/3 Olav Reksen Snakket fint med ungene og dro dem inn i samtalen med motspørsmål og humoristiske kommentarer. Det virket som han laget en trygg atmosfære som gjorde barna avslappet og ikke så nervøse. Samtalen dreide seg om både dyr generelt og ku spesielt. Om dyr følte smerte, forelskelse og sorg. Om de var utro eller slo opp og om hvorfor de ble avlivet når de ble syke. Barna stilte veldig gode spørsmål om det etiske rundt det å ha ansvar for et dyr, både som veterinær og som eier. 33

22/3 Reidar Müller Reidar Müller var veldig engasjert og samtalte veldig godt med barna i panelet. Han var den eneste av Smartingene som viste bilder på skjerm. Det virket litt forstyrrende og kunne av og til skape litt usikkerhet i panelet. Han dro også inn publikum litt for ofte slik at barna ble satt litt på sidelinjen. Men kom fort tilbake til den planlagte formen. Spørsmålene var mye fra siste istid dyreliv og vegetasjon før og etter istiden og hvordan forskjellige målinger ble gjort. 30

26/4 Roger Antonsen Fortalte engasjert og viste mye spennende, klarte å holde både barna og publikum interessert. I og med at en fra publikum krevde mye oppmerksomhet følte barna denne kvelden at de ikke fikk gjøre og snakke om det de hadde forberedt seg på. Å «styre» publikum er et ansvar som den voksne, smartingen, må ta og som ikke alltid er like lett. Men også en god lærdom å ta med seg. 33

24/5 Frida Ånnevik Frida Ånnevik er veldig god på å samtale med barn. Det glir lett og naturlig og barna, som kanskje var litt starstruck i starten, fungerte i fint samspill med «smartingen». De prata om musikk og hvordan lage musikk. Hvordan det var å være på scenen og på TV. De laget til og med en sang sammen som Frida fremførte. 18

Oppsummering

Alle de deltagende voksne uttrykte at dette var et fint prosjekt/tiltak og ville gjerne være med flere ganger dersom det skulle bli aktuelt. Det ble givende samtaler og de voksne ble overrasket over nivået på spørsmålene som barna har laget uten innblanding fra voksne.

Barna synes det var gøy å få lov til å stille spørsmål de selv hadde vært med på lage og de lærte noe nytt hver gang de møtte en ny smarting.

Siden det ble bare Moelv skole som deltok i prosjektet har de 8 barna derfra fått godt tak på å lede en samtale og et arrangement. De har lært seg å ønske velkommen, takke for fremmøte og hvordan en overrekker presang til gjesten. De kan å føre seg foran et publikum og vi voksne har kjent på stolthet på barnas vegne.. Elevene fikk en ny arena å vise kompetansen sin på. Det ble også livlig diskutert hvordan en kan gjennomskue falske nyheter, finne ut om en web-side ikke er bygd på kunnskap men bare på synsing. Elevene gjorde praktiske oppgaver for å lære mer om kildekritikk. Kunnskapen om hvordan en kan stille undersøkende og oppklarende spørsmål ble også betraktelig høyere i løpet av prosjektperioden. Rent praktisk ble de også tydelig sikrere i oppførsel og håndtering av både intervjuobjekt og mikrofoner/lyd.

Utviklingsmidler

Sluttrapport Spør en smarting (Ref #e1035e05)

Barna selv har uttrykt at de er glade for å ha vært med på dette. At de har lært mye de ikke visste før om alle temaene de har vært innom. De har også lært litt om seg selv og hvordan de reagerer i litt stressede situasjoner med publikum tilstede og lydutstyr koblet til. De var veldig opptatt av mikrofon og mygg de første gangene men ble mer fortrolig med dette etter hvert.

Både barna og de voksne vil være med igjen om de får anledning til det. Alle uttrykker glede over kunnskapen de har fått – f.eks.: «vi har lært noe nytt om hvert tema vi har vært innom» og «gøy å stille spørsmål til Smartingene, selv om jeg var nervøs første gangen» og «kurset med Pål og Vilde var lærerikt og morsomt» er utsagn fra elevene

Prosjektet er veldig egnet for gjenbruk. Biblioteket har oppskriften på hvordan en lager, velger ut og stiller gode spørsmål for å hente ut mer informasjon om et tema, og sjekker om en nyhet er ekte eller falsk. Bibliotekarere og lærere kan videreformidle det de kan om metoden til nye elever og nye skoler.

En kan finne «smartinger» fra lærerkollegiet på 20 skoler og ellers andre fagfolk som bor i kommunen.

Bibliotekets medarbeidere som har arbeidet med prosjektet er trygge på hvordan en kan videreføre arbeidet. Høsten 2018 ble det, i forbindelse med Forskningsdagene arrangert en samtale om mobbing på Moelv skole. Elevene fra prosjektet stilte spørsmål til en forsker med over 200 personer i publikum.

En fin avslutning på et godt prosjekt, som bør videreføres.

Ref #e1035e05

Tildelt beløp: 100 000

/ Ettårig

Dato sendt: 03.10.2018

Utviklingsmidler

Sluttrapport Spør en smarting

Start- og sluttdato for prosjektet

Prosjektvarighet	Fra dato	Til dato
Ettårig	12-09-2017	24-05-2018

Samarbeidspartnere

Organisasjon/Institusjon	Formell avtale	Rolle
Moelv skole 2390 Moelv	nei	Moelv skole deltok med 5. trinn i prosjektet. Lærernes innsats var viktig for at elevene skulle forberede seg til spørre rundene med smartingene.

Vedleggsoversikt

Beskrivelse

Prosjektregnskap

